

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 1998–2000 METŲ PRIEMONIŲ IR NACIONALINĖS NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS

1998 m. sausio 23 d. Nr. 91
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonėms (pridedama).

2. Pavesti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai kartu su kitomis suinteresuotomis ministerijomis, atsižvelgiant į 1 punkte nurodytas priemones, iki 1998 m. kovo 1 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl neatidėliotinų priemonių, kurios turi būti įgyvendintos 1998 metais, finansavimo.

3. Sudaryti šią komisiją Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos projektui parengti:

V. Blinkevičiūtė	–	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos viceministrė (komisijos pirmininkė);
A. Ablyingienė	–	Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Socialinės statistikos skyriaus viršininkė;
V. Bendoraitienė	–	Švietimo ir mokslo ministerijos Vaikų socializacijos ir saviraiškos ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė;
A. G. Davidavičienė	–	Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogikos instituto Švietimo sistemos tyrimo sektoriaus vadovė;
R. Girskytė	–	Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Antidopingo komisijos atsakingoji sekretorė;
O. Grimalauskienė	–	Sveikatos apsaugos ministerijos Medicinos skyriaus vyriausioji specialistė – Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos pirmininko pavaduotoja;
V. Gudaitis	–	Kultūros ministerijos Kultūros įstaigų departamento vyriausiasis specialistas;
S. Kamarauskas	–	Vidaus reikalų ministerijos Organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos Narkotikų ir ginklų kontrolės skyriaus komisaras;
A. Kličius	–	Lietuvos filosofijos ir sociologijos instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis;
V. Leonienė	–	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nukentėjusių asmenų ir socialinių grupių politikos ir analizės skyriaus vyriausioji specialistė;
T. Malaškevičienė	–	Teisės instituto Kriminologinių tyrimų skyriaus vedėjo pavaduotoja, mokslinė bendradarbė;

- | | | |
|------------------|---|---|
| J. Malinauskaitė | – | Teisės instituto Kriminologinių tyrimų skyriaus asistentė; |
| V. Pudlovskienė | – | Muitinės departamento prie Finansų ministerijos Muitinės procedūrų kontrolės skyriaus viršininko pavaduotoja; |
| E. Subata | – | Vilniaus narkologijos centro vyriausiasis gydytojas, Vilniaus universiteto psichiatrijos klinikos docentas; |
| V. Valeckaitė | – | Teisingumo ministerijos Įstatymų departamento vyresnioji specialistė; |
| A. Zdanevičius | – | Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų, jaunimo ir šeimos socialinės politikos ir analizės skyriaus viršininko pavaduotojas. |

Komisija, pasitelkusi viešosios įstaigos Nusikalstamumo prevencijos centro ekspertus, turi parengti Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos projektą ir iki 1998 m. spalio 1 d. pateikti jį Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

TEISINGUMO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS MINISTRĄ PIRMININKĄ

VYTAUTAS PAKALNIŠKIS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

IRENA DEGUTIENĖ

PRITARTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1998 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 91

NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 1998–2000 METŲ PRIEMONĖS

Priemonės pavadinimas		Ivykdymo terminas	Atsakingi už įvykdymą
1.	Rūpintis antinarkotiniu švietimu ir jaunimo užimtumu:		
1.1.	papildyti visų mokymosi įstaigų programas specialiu mokymo kursu apie narkotikus, kenksmingą jų poveikį ir prevenciją (aiškinti prevencijos klausimus dėstant universaliosios sveikatos ugdymo programos temas); organizuoti specialius trumpalaikius kursus visų tipų mokyklų moksleiviams apie narkotikus bei jų žalą; parengti metodinę medžiagą narkotikų vartojimo prevencijos klausimais mokytojui ir mokymosi priemonės moksleiviams; įvesti ugdymo institucijose socialinio pedagogo pareigybę;	2000 metai	Švietimo ir mokslo ministerija, Vidaus reikalų ministerija
1.2.	parengti ugdymo priemones, padėsiančias diegti sveikos gyvensenos įpročius: organizuoti linkusių svaigintis paauglių vasaros ir kitas darbo bei poilsio stovyklas; įvesti pasirenkamą (specialų) kursą apie žalingus įpročius, akcentuojant narkotinių medžiagų vartojimo prevencijos klausimus aukštesiosiose ir aukštesniosiose mokyklose; ugdyti moksleivių neigiamą požiūrį į žalingus įpročius studentų pedagoginės praktikos metu; skatinti pedagogus, studentus ir moksleivius dalyvauti masiniuose sveikatingumo renginiuose prieš narkotinių medžiagų vartojimą;	nuolat	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija
1.3.	parengti priemones, padėsiančias spręsti jaunimo laisvalaikio problemas, diferencijuojant jas pagal jaunimo amžiaus grupes, administracinę teritorinę priklausomumą;	1998 metai	Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Statybos ir urbanistikos ministerija, savivaldybės
1.4.	skatinti jaunimo judėjimą prieš narkotikų vartojimą, pasitelkiant jaunimo autoritetus, visuomenines organizacijas, neformalias ir kitas struktūras;	nuolat	Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija
1.5.	informuoti visuomenę apie tai, kaip ribojamos ir šalinamos svaiginimosi narkotikais problemos, taip pat apie narkomanijos žalą bei sveiką gyvenseną	periodiškai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės
1.6.	aktyvinti didžiuosiuose miestuose veikiančių pedagoginių, psichologinių, socialinių ir teisinių konsultacijų centrų veiklą teikiant reikiamą pagalbą rizikos grupės vaikams ir jų tėvams;	1998–1999 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės
1.7.	organizuoti rizikos grupių jaunimo profesinį orientavimą ir parengti jaunimo užimtumo priemones;	1998–1999 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės
1.8.	įsteigti narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos priežiūros (monitoringo) ir informacijos centrą prie Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija

1.9.	įdiegti ankstyvąją psichikos nukrypimų diagnostavimo ir profilaktikos metodiką ir spręsti jaunimo psichologines problemas;	1998–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija
1.10.	įsteigti specialųjį fondą, kurio lėšos būtų naudojamos narkomanijos prevencijos programoms remti;	1998 metai	Vyriausybė, narkotikų kontrolės komisija
1.11.	rengti darbo su tam tikromis gyventojų grupėmis programas (šeima, paaugliai, jaunimas) ir leisti atitinkamus leidinius;	1999 metai	Respublikinis sveikatos mokymo centras
1.12.	įsteigti narkomanijos prevencijos specialistų mokymo centrą.	1999 metai	Respublikinis sveikatos mokymo centras
2.	Organizuoti narkomanų ir toksikomanų gydymą ir socialinę reintegraciją:		
2.1.	sukurti detoksikacinių įstaigų tinklą ir organizuoti jų darbą, siekiant skatinti savanorišką detoksikacinių procedūrų taikymą;	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
2.2.	remti visuomeninių organizacijų ir neformalių struktūrų bei religinių bendruomenių dalyvavimą narkomanų reabilitacijos procese;	1998–2000 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Kultūros ministerija, savivaldybės
2.3.	remti tikslines narkomanų reabilitacijos programas, susijusias su reabilituotų narkomanų reabilitacijos bendruomenių kūrimu, jų materialinės bazės stiprinimu	1998–2000 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Statybos ir urbanistikos ministerija, savivaldybės
2.4.	išleisti užsienio valstybėse taikomų metodų, skirtų narkomanų reabilitacijai, rinkinį (aprašą);	1999–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybė, narkotikų kontrolės komisija
2.5.	aprūpinti narkotikų kontrolės institucijas greito narkotinio apsvaigimo diagnostavimo priemonėmis;	1999–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija
2.6.	organizuoti mažmeninę prekybą greito narkotinio apsvaigimo diagnostavimo priemonėmis;	1998–1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija
2.7.	išleisti metodines rekomendacijas, kaip diagnozuoti narkotinį apsvaigimą ir kokių priemonių galima imtis; parengti ir išleisti metodines rekomendacijas specialistams, kaip diagnozuoti narkotinį apsvaigimą	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
2.8.	rengti metodinę medžiagą narkomanų gydymo, reabilitacijos klausimais ir ją platinti;	1998–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
2.9.	organizuoti nuolatinį specialistų tobulinimąsi narkomanijos, gydymo, reabilitacijos klausimais Vilniaus universiteto ir Kauno medicinos akademijos bazėse, įvesti atitinkamą specializacijos kursą studentams;	nuolat	Sveikatos apsaugos ministerija, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija
2.10.	įsteigti Lietuvos narkomanų socialinės psichologinės reabilitacijos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, siekiant taikyti reabilitacijos priemones ribotam skaičiui šios kategorijos ligonių pagal vieną pasirinktą ir pasaulyje pripažintą metodiką;	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės
2.11.	nustatyti priverstinės detoksikacijos atlikimo tvarką bei vykdytojus;	1998 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija
2.12.	parengti esančiųjų įskaitoje prevencinio stebėjimo nuostatus;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija
2.13.	įsteigti prie Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos fondo narkomanijos prevencijos ir gydymo skyrių ir finansuoti neatidėliotiną narkomanų gydymą, steigti detoksikacijos palatas, remti metadona vartojimo programas;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija

2.14.	plėtoti mokslo tyrimus narkomanijos plitimo ir rehabilitacijos, kovos su narkomanija, narkotikų poveikio sveikatai įvertinimo efektyvumo klausimais	nuolat	Sveikatos apsaugos ministerijos Mokslo koordinavimo taryba
2.15.	steigti dieninius psichologinės ir medicininės rehabilitacijos stacionarus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Druskininkuose, Visagine	1998–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės
2.16.	aprūpinti narkomanų detoksikacijos centrus reikiama įranga, diagnostikos priemonėmis, vaistais, mokyti personalą;	nuolat	Sveikatos apsaugos ministerija
2.17.	aprūpinti sveikatos priežiūros ir teisėsaugos įstaigas laboratorinėmis diagnostikos priemonėmis narkotinėms medžiagoms žmogaus biologinėse terpėse nustatyti;	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija
2.18.	nustatyti narkomanų privalomojo medicinos tikrinimo tvarką siekiant mažinti ŽIV plitimą.	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
3.	Gerinti teisėtos narkotikų apyvartos kontrolę:		
3.1.	nustatyti teisėtai narkotikų apyvartai skirtų patalpų ir objektų atestavimo tvarką;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija
3.2.	parengti II B grupės medžiagų skyrimo vartoti ilgesnį nei bendra tvarka nustatytas laikas tvarką;	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
3.3.	nustatyti narkotikų naudojimo veterinarijoje tvarką;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė veterinarijos tarnyba
3.4.	parengti narkotikų apyvartos registracijos žurnalo pildymo instrukciją;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybinių narkotikų kontrolės komisija
3.5.	parengti tipines narkotikų apyvartos atsiskaitomybės formas;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija
3.6.	įsteigti Valstybinę sveikatos reikalų komisiją prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kurios viena iš funkcijų būtų narkotikų kontrolė (pagal Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos pagrindų įstatymo 115 straipsnį).	1999 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos Narkotikų komisija
4.	Geriau kontroliuoti neteisėtą narkotikų apyvartą:		
4.1.	parengti projektus įstatymų papildymų ir pataisų, užtikrinančių neteisėtos narkotikų apyvartos kontrolę pagal Jungtinių Tautų rekomendacijas;	1999 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija
4.2.	parengti projektus Lietuvos Respublikos baudžia-mojo kodekso ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimų ir pa-pildymų dėl neteisėtos prekursorių apyvartos	1998 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija
4.3.	sudaryti tarpžinybinę darbo grupę narkotikų kiekiui, pagal kurį būtų taikomos bausmės, nustatyti (didelis kiekis, mažas kiekis);	1998 metai	Teisingumo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija
4.4.	parengti teisėsaugos struktūrų kovos su nelegalia narkotikų apyvarta koordinavimo tvarką;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
4.5.	sukurti Lietuvos operatyvinių tarnybų kovos su nelegalia narkotikų apyvarta strategiją ir sampratą;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
4.6.	sukurti kovos su nelegalia narkotikų apyvarta informacinę sistemą;	1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Ryšių ir informatikos ministerija
4.7.	aprūpinti teisėsaugos įstaigas narkotikų paieškos ir atpažinimo aparatūra;	1998–1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija

4.8.	organizuoti metodinius praktinius kovos su nelegalia narkotikų apyvarta seminarus;	1998–2000 metai	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos teisės akademija Vidaus reikalų ministerija
4.9.	parengti neteisėtos narkotikų apyvartos kontrolės programas ir organizuoti policijos įstaigų personalo mokymą;	1998–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija Vidaus reikalų ministerija
4.10.	palaikyti nuolatinį dvišalį ryšį su valstybių, pasirašiusių teisinės pagalbos sutartis, atitinkamo-mis tarnybomis; keisti operatyvine narkotikų kontrolės informacija;	nuolat	
4.11.	nustatyti neteisėtos apyvartos metu paimtų narkotinių medžiagų saugojimo, naikinimo arba perdavimo valstybei tvarką;	1998 metai	
4.12.	rengti (pagal atskirą planą) narkotikų kontrolės operatyvinės veiklos norminius dokumentus;	1999–2000 metai	Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija
4.13.	bendradarbiauti su PHARE, UNDCP bei kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir dalyvauti įgyvendinant tarptautines programas.	nuolat	
5.	Rengti organizacines priemones:	nuolat	Žemės ir miškų ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Ryšių ir informatikos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Vyriausybinių narkotikų kontrolės komisija Sveikatos apsaugos ministerija
5.1.	organizuoti kasmetines sezonines operacijas „Aguona“, siekiant sunaikinti aguonų pasėlius Alytaus, Druskininkų, Vilniaus rajonuose;		
5.2.	parengti ir vykdyti neteisėto narkotikų įvežimo ir išvežimo per Lietuvos Respublikos valstybės sieną kontrolės priemones;	1998–2000 metai	Užsienio reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Europos reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija Sveikatos apsaugos ministerija
5.3.	parengti ir vykdyti neteisėto narkotikų vežimo per Lietuvos Respublikos teritoriją kontrolės priemones;	1998–2000 metai	
5.4.	sukurti legalios ir nelegalios narkotikų apyvartos Lietuvoje kontrolės informacinę sistemą;	1999 metai	
5.5.	sustiprinti Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos funkcinių pajėgumą, sudarius komisijos darbo administravimo tarnybą;	1998 metai	Užsienio reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Europos reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija Sveikatos apsaugos ministerija
5.6.	parengti dokumentus, kurių reikia Lietuvai įstoti į Europos Tarybos „Pompidou“ grupę, kovojančią su narkotikais (ministrų konferencija ir nuolatinis korespondentas ekspertai);	1998 metai	
5.7.	parengti Prekursorių kontrolės įstatymo projektą;	1998 metai	
5.8.	išleisti tarpžinybinį leidinį profesionalams apie narkomanijos problemas;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
5.9.	įsteigti Lietuvos medicinos bibliotekoje dokumentacijos centrą;	1999 metai	

5.10.	parengti miestų ir rajonų savivaldybėms pasiūlymus įsteigti prie savivaldybių tarpžinybines komisijas narkomanijos, alkoholizmo prevencijos priemonėms koordinuoti ir parengti komisijų veiklos nuostatų projektą;	1999 metai	Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės
5.11.	inicijuoti žurnalistų ir profesionalų forumą „Globalinis narkotikų fenomenas“, parengti forumo nuostatus;	1998 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybė, narkotikų kontrolės komisija
5.12.	parengti ir įgyvendinti žmogaus psichiką veikiančių medžiagų vartojimo darbo vietose prevencines priemones;	1998–2000 metai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
5.13.	steigti konsultacijos centrus narkomanams jų būrimosi vietose (kartu vykdant švirkštų, adatų keitimo programas) didžiuosiuose miestuose ir mokyti jų darbuotojus.	1998–2000 metai	Sveikatos apsaugos ministerija, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, savivaldybės
6.	Organizuoti prevencinį darbą ir gydymą laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigose:		
6.1.	įsteigti Pataisos reikalų departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigų darbuotojų mokymo centrą;	1998–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
6.2.	skirti kinologų etatus ir įsigyti tarnybinius šunis narkotikams ieškoti laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigoms;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
6.3.	atskirti nuteistuosius, linkusius vartoti narkotikus, nuo kitų nuteistųjų, tam įrengti atskirus sektorius laisvės atėmimo įstaigose;	1998–1999 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
6.4.	įsteigti kiekvienoje laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigoje psichologo konsultanto etatą, kad būtų dirbama su asmenimis, linkusiais vartoti narkotikus;	1998 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
6.5.	aprūpinti laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigas specialia įranga ir medžiagomis, skirtomis greitai nustatyti narkotinių apsvaigimą;	1998–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija
6.6.	aprūpinti laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigas narkotinės abstinencijos detoksikavimo priemonėmis.	1998–2000 metai	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija